

[Pia Gjellerup]

nu også for Færøerne bliver kundgjort på samme vis som Færøernes egne lagtingslove, og det er et lovforslag, som vi fuldt ud kan tiltræde.

Pernille Sams (KF):

Jeg skal give Det Konservative Folkepartis positive tilslutning til den foreslåede kundgørelsesordning for Færøerne. Samtidig har jeg forstået, at Færøernes landsstyre har ønsket, at den nye ordning allerede skulle træde i kraft fra 1. januar 1990, og derfor kan jeg også give tilsagn om, at vi gerne vil medvirke til en meget hurtig udvalgsbehandling af forslaget.

Leif Hermann (SF):

Jeg skal som de andre ordførere på mit partis vegne give min fulde og helhjertede tilslutning til forslaget og kan tilsiige, at vi kan gøre det færdigt når som helst.

Bjørn Elmquist (V):

Vi kan også støtte lovforslaget, og vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at vi når det inden 1. januar.

Herluf Rasmussen (CD):

Ja – hvilket betyder tilslutning.

Larsen-Ledet (RV):

Det Radikale Venstre finder, at det er en god idé, at færinger får lettere ved at sætte sig ind i de nye love og bekendtgørelser derved, at de offentliggøres i fuld ordlyd i et blad, hvis navn jeg ikke tør prøve på at udtale. Men vi er altså enige i forslaget, og vi vil gerne medvirke til, at der sker en hurtig udvalgsbehandling.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den meget venlige modtagelse, dette forslag har fået, og håber, at udvalgsbehandlingen kan blive lige så kort og effektiv som førstebehandlingen af forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Rets-

udvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven m.v. (Forenkling og modernisering inden for Justitsministeriets område).

Af justitsministeren (Engell).
(Fremsat 10/10 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Jeg vil gerne byde velkommen til den nye justitsminister og sige til lykke med succesen med det første lovforslag. Vi får så se, hvordan det går med det næste.

Det, vi nu står over for, er lidt mere kompliceret. Vi har tidligere haft det til en førstebehandling, og de dele, vi gav tilslutning til, giver vi naturligvis fortsat tilslutning til.

Der er også nogle dele, vi ikke kunne give tilslutning til. Det drejer sig om afgiftsbelægningen, f.eks. at ansøgning om navnebevis skal koste 3.000 kr. Det kalder vi hverken modernisering eller forenkling. Det er noget andet, der er tale om dér. Vielserne kan det måske være rimeligt at betale for, når det er udlændinge, og jeg går ud fra, at gebyrerne går til kommunerne, idet det jo er dem, der udfører arbejdet.

I øvrigt skal jeg koncentrere mig om de to efter vores opfattelse i hvert fald væsentlige elementer i forslaget. For det første afskaffelsen af nævningetingsbehandlingen, når det drejer sig om narkosager. Det er en ganske væsentlig del af samtlige nævningsager, formentlig omkring en tredjedel, der herved gøres til domsmandsager. Det er vi overordentlig betænkelige ved, bl.a. fordi vi føler, at den argumentation, der fremføres for forslaget, ikke rigtig holder stik. Det siges, at disse sager er komplicerede, og man sammenligner dem med økonomisk kriminalitet. Det er klart, at disse narkosager kan være omfangsrige og komplicerede, når det drejer sig om bevisspørgsmål, men det drejer sig om vanskelige bevisspørgsmål, og netop på dette

[Ole Espersen]

område mener vi at nævningene har en helt speciel og overordentlig vigtig rolle. I modsætning til økonomisk kriminalitet, hvor forsættsspørgsmålet og væsentlige og indviklede regnskabsprincipper er til behandling, mener vi, at når det drejer sig om narkotikasager, er det altså først og fremmest beviserne, der skal vurderes.

Når man sammenligner med de økonomiske former for kriminalitet, må det heller ikke glemmes, at der dér ofte bliver tale om betydelig kortere straffe, end når det drejer sig om narkotikasager – straffe på måske 2-3-4 år, mens narkotikasager går helt op til 10-15 år – og det er væsentligt for os, at disse meget tunge sager behandles under medvirken af nævninge.

Det siges også, at nævningesagerne er meget langstrakte. Det holder ikke stik, viser en opgørelse, som forskeren Preben Wilhjelms har foretaget. Hvis man ser på den sagsbehandlingstid, der medgår til hver enkelt tiltalte, er sagsbehandlingen i narkotikasager faktisk meget nøje svarende til den, der bruges inden for andre nævningesager.

Det nævnes endelig, at man vil få mulighed for en toinstansbehandling, og det bruges som argument for at afskaffe nævningene. Men det argument kunne naturligvis lige så godt bruges for afskaffelse af nævningetingsbehandling i andre sager og ikke blot i narkotikasager.

Vi lægger også megen vægt på den betydelige usikkerhed, som forslaget har skabt især hos Vestre Landsret.

Med hensyn til at begrænse appeladgangen for civile sager, når disse ikke har en økonomisk værdi over 10.000 kr., skal vi sige, at vi ikke anser dette generelt for at være banale småsager. Der kan være tale om sager, der har ganske afgørende betydning for enkeltpersoner, og derfor er en appelmulighed væsentlig.

Det nævnes i bemærkningerne, at Justitsministeriet kan tillade en anke, og det nævnes derudover, at dette jo kunne tænkes, især hvor der er tale om vanskelige bevismæssige spørgsmål. Men er det ikke betænkeligt, hvis et ministerium så at sige skal vurdere en domsafgørelse, vurdere, om dommerne nu har vurderet beviserne rigtigt, og derefter sige ja eller nej til anke til næste instans?

Hertil kommer – det synes jeg ikke at man helt har været opmærksom på – at vi jo for et par år siden indførte det, der hedder en summa-

risk sagsfremstilling i dommene for at lette dommernes arbejde. Denne summariske sagsfremstilling vil gøre det meget vanskeligt for Justitsministeriet, synes vi, at vurdere netop de problematiske bevisspørgsmål og retsspørgsmål, der kan være tale om. Derfor mener vi, at der er betænkeligheder af væsentlig karakter knyttet til afskaffelsen af denne ankeadgang.

Lad mig foreslå ministeren noget andet i stedet for. Et af de forslag, som forenklingssudvalget kom med, var at afskaffe inkassosagerne ved domstolene ved underretterne. Det vil sige, at hvis en kreditor sender et påkrav til debitor, og der ikke reageres f.eks. i løbet af fire uger, så kan man gå til fogden uden at ulejlig domstolen.

Det er, synes vi, et overordentlig fornuftigt forslag. Det vil medføre meget væsentlige besparelser, skriver man. Det vil kunne rationalisere uden på nogen måde, så vidt vi kan vurdere det i hvert fald, at svække retssikkerheden. Jeg tror, det vil være klogere at gå den vej og så bevare appelmuligheden. Det er klart, at derved letter man ikke nødvendigvis landsretternes arbejdsbyrde, men i høj grad byretternes.

Jeg foreslår og hører meget gerne ministerens kommentar til, om denne afskaffelse af inkassosagerne, dette at gøre behandlingen af småsager, hvor debitor ikke engang reagerer, enklere, ikke var en bedre og mere retssikkerhedspræget fremgangsmåde end det forslag, der ligger på bordet her.

Grethe Fenger Møller (KF):

Dette forslag er stort set en genfremsættelse af et lovforslag, som Folketinget førstebehandlede i slutningen af sidste folketingssamling, men som vi desværre af tidsmæssige grunde ikke nåede at få vedtaget.

Det Konservative Folkeparti synes fortsat, at det er et godt forslag, som vi kan støtte. Vi mener, det er vigtigt og rigtigt, at vi afbureaukratiserer overalt, og det gælder også inden for Justitsministeriets område.

Det lovforslag, som er fremsat, drejer sig især om forskellige forslag til aflastning af domstolene og så forslag på det familieretlige område og visse andre forslag.

Med hensyn til de forslag, der drejer sig om aflastning af domstolene, det er forslaget om ændring af straffen for kørsel i frakendelsesperioden og om forvandlingsstraf for bøder, synes

[Grethe Fenger Møller]

jeg, det er rigtigt at sige, at man hermed ønsker at begrænse mængden af afsonet frihedsstraf ved at indføre bøde som reaktion, og at det kan være rimeligt at gøre på den måde. Jeg tror ikke, det kan være rigtigt, at man fortsat har en – hvis man kan have det – afskrækkende virkning gennem en bødestraf. Det indebærer uden tvivl også en stor aflastning af domstolene.

Jeg synes i modsætning til hr. Ole Espersen, det er rimeligt, at man indfører en appelgrænse for byretsdomme i civile sager. Jeg kan ikke se, at det vil være noget, der smadrer vores retssikkerhed, hvis man gennemfører et forslag om, at krav på op til 10.000 kr. kun kan indbringes for landsretten med Justitsministeriets tilladelse. Jeg mener, at det svarer til, hvad man har gældende i en lang række andre lande, og at det vil være rimeligt at gøre dette. Dette medfører også en aflastning af domstolene.

Med hensyn til forslaget om, at sager om narkotikakriminalitet skal undtages fra nævningebehandling, så er det jo et område, der har været drøftet meget i sommeren, efter at vi har haft førstebehandlingen af lovforslaget.

Jeg lyttede også med interesse til de bemærkninger, som hr. Ole Espersen fremsatte om denne del af justitsministerens lovforslag, og jeg synes, at det må være rimeligt, at vi får en nøje drøftelse af dette forslag.

Der er ingen tvivl om, at hvis dette forslag gennemføres, vil det betyde en væsentlig aflastning af domstolene. Vi ved, at disse sager er meget komplicerede, at de er langvarige og derfor også ressourcekrævende for domstolene.

Jeg synes, det vil være rimeligt, at justitsministeren – det ved jeg at han er indstillet på – går med ind i drøftelser om på den ene side, hvad vi kan gøre for at aflaste domstolene, og på den anden side hensynet til, at det folkelige element fortsat kan være gældende i disse sager.

Jeg ved godt, at forslaget, som det er, indebærer, at der kommer til at medvirke domsmænd, men jeg synes, at det må være en af de ting, vi får en nøje drøftelse af under behandlingen i Retsudvalget.

Med hensyn til de familieretlige forslag kan vi fuldt ud støtte, at der bliver tale om ændringer med hensyn til ægtepagter. Jeg mener, at det er i tidens ånd at foreslå skilsmisssæreje. Jeg mener også, at det er i tidens ånd at gennemføre et forslag om, at faderskab skal kunne anerkendes skriftligt. Det svarer til de mange papirløse ægteskaber eller forhold, som vi har.

Jeg kan i øvrigt tilsige, at vi fra Det Konservative Folkepartis side vil medvirke til en positiv og gerne også hurtig udvalgsbehandling af dette forslag.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil som hr. Ole Espersen også ønske justitsministeren velkommen til dette høje, om end måske lidt mere besværlige embede end det, justitsministeren havde før. Jeg kunne egentlig godt unde justitsministeren, om jeg så må sige at debutere – sådan den rigtige debut – på et forslag, der fik en noget bedre modtagelse fra oppositionens side end den, vi kan give det her.

Det er jo en genfremsættelse. Der er kommet et par tilføjelser, der er også foretaget nogle rettelser i overensstemmelse med de indvendinger, der kom ind som følge af høringssvarene.

En af tilføjelserne er egentlig ganske pikant, nemlig at man i Justitsministeriet har opdaget, at man ikke kan lovgive mod Lovtidendeloven ved en tekstanmærkning på Finansloven, og det er da rart nok, at man så ændrer Lovtidendeloven, når man nu skal til at opkræve penge for at sende den ud.

Men det er kun en pittoresk detalje. Resten er, synes jeg, væsentlige og centrale ting, som vi skal beskæftige os med, men der er så meget, så vi er nødt til at begrænse os til de væsentligste, og da er kriteriet de for retssikkerheden væsentligste forslag.

Det, man har gjort her, er, at man har sat modernisering og forenkling lig med ankebegrænsninger, og man har på den måde egentlig sat to uforenelige størrelser op mod hinanden, fordi retssikkerhed altid kræver en vis ressourceindsats. Det er ressourcekrævende at have ankeinstanser.

Jeg ved godt, at denne her regering har det sådan med at skulle gå og rydde op i alle mulige ankesystemer. Vi forventer, at miljøministeren vil afskaffe en hel del ankemuligheder inden for Miljøministeriets område, men nu er justitsministeren altså kommet først med at få lagt linien med hensyn til ankebegrænsninger. Det er vi grundlæggende imod.

I det høringssvar, som Vestre Landsret har sendt, udtales det, at det er et væsentligt og principielt brud med den hidtidige retstilstand i den borgerlige retspleje, som vil være forbundet med afgørende retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

[Leif Hermann]

Det er ikke i bemærkningerne til lovforslaget antageliggjort, endsige dokumenteret, at den foreslåede begrænsning af appeladgangen vil medføre den tilsigtede aflastning af landsretterne.

Disse bemærkninger går på den begrænsning, der hedder 10.000 kr. i sagsgenstandsværdi. Ligger det derunder, skal man ikke kunne anke. Det er vi imod. Det var vi imod, da forslaget var fremme første gang.

Den anden ankebegrænsning, som finder sted inden for strafferetsplejens område, har vi også tidligere kommenteret og taget afstand fra. Det er spørgsmålet om at forhøje appelgrænsen til en bødestørrelse på 3.000 kr. Det er en forhøjelse på 300 pct. på fem år. Vi er normalt i Socialistisk Folkeparti indstillet på at være med til at justere grænser, hvor disse grænser ikke følger prisudviklingen, men en forhøjelse på 300 pct. på fem år er unægtelig for meget af det gode.

Og når vi taler om straffesager, så indebærer denne her regel reelt, at man på stribe vil kunne stange bøder ud i Københavns Byret for eksempelvis gadeuorden, uden at der er en kina-mands chance overhovedet for at få efterprøvet disse ting.

Som det er angivet i Vestre Landsrets hørings svar, så behandles politisager ofte særdeles summarisk, og det vil sige, at man faktisk her er ude på herrens mark rent retssikkerhedsmæssigt.

Det sidste, jeg skal tage op – det er også det, som hr. Ole Espersen har koncentreret sig om – er spørgsmålet om nævningebehandlingen i narkotikasager. Det forslag er forsynet med en af de mest ejendommelige begrundelser, der nogen sinde er set for lovforslag, i hvert fald så længe jeg har behandlet lovforslag.

Den centrale begrundelse er, at sagerne er vanskelige at overskue med hensyn til sagens faktum. Jeg kunne forstå, hvis det var sagens juridiske spørgsmål, at det var vanskeligt, men det er sagens faktum. Netop sagens faktum vedrører jo meget, meget hyppigt bevisproblemerne, og lige præcis bevisproblemerne er det, som nævningene skal tage stilling til. At bevisproblemerne er komplicerede, gør vel ikke, at man siger, at så må vi sætte andre til at tage stilling til dem. Bevisproblemer kan vel også være komplicerede i andre nævningesager.

Argumentationen synes jeg nok er noget forstemmende, og når man så samtidig får en egentlig ganske uvedkommende oplysning, nemlig at der medvirker tolk i en betragtelig del af disse narkosager, så spørger man sig selv: Jamen hvis det nu er således, at det skal overføres til at være domsmandssager med ankeadgang, så ryger i øvrigt forenklingen og tidsbesparelsen. Skal der så ikke medvirke tolk ved domsmandssagerne, hvis det er således, at disse sager overføres til domsmandssager, eller er det meningen, at de udlændinge, som løber ind i den slags sager, ikke skal kunne gøre sig forståelige i en dansk retssal?

Ærlig talt, de ord, der er kommet som advarsel mod dette og de nævnte tidligere forslag, burde have fået justitsministeren til at tænke sig meget, meget grundigt om endnu en gang, før han genfremsatte dette forslag.

Vi kan ikke medvirke til forslaget, sådan som det ligger, og så vil jeg i øvrigt godt afslutningsvis sige, at disse lovtekniske bunkebrylluper, som regeringen i forenklingens og moderniserings navn fremlægger, ikke er nogen særlig betryggende måde at behandle lovgivning på.

Bjørn Elmquist (V):

Det er jo kendt stof i den forstand, at vi havde en debat om det i maj måned, den 3. maj, så vidt jeg husker, i sidste folketingssamling. Min ordførertale vil i vidt omfang bestå i, at jeg henviser til det, jeg sagde ved den førstebehandling, og jeg kan også høre, at det i vidt omfang er det, de andre ordførere gør, nogle med flere ord end andre. I hvert fald er de indvendinger, vi møder her ved førstebehandlingen, faktisk identiske med de indvendinger, vi har hørt indtil nu, i hvert fald fra Socialdemokratiets side og fra SF's side.

Vi synes i Venstre, at det er fornuftigt med dette forslag, og vi er godt tilfredse med, at justitsministeren har genfremsat det i det væsentlige uændret.

Vi havde en særlig diskussion i foråret, og jeg fortalte i min gruppe om spørgsmålet om nævningebehandlingen af disse narkosager, og vi endte med at nå frem til, at vi gerne vil være med til det. Vi hæfter os ved ministerens understregning i fremsættelsestalen, hvor der står: »Hensigten er således ikke at svække lægdommeres indflydelse i retsplejen, men derimod at sikre, at kun egnede sager undergives nævningebehandling.«

[Bjørn Elmquist]

Det er for os ganske vigtigt at fastholde dette, fordi vi er tilhængere af det læge elements medvirken, lægfolks medvirken i dansk retspleje. Det havde vi en lille debat om i maj måned. Det håber jeg vi kan undgå denne gang, for der var nogle, der ikke helt forstod, hvad det var, jeg mente med det. Men nu kan vi jo se, om forståelsen er lidt større denne gang; ellers kan jeg henvise til det, der står i fortrykket fra dengang.

Vi er heller ikke forskrækkede over tanken om at forhøje grænserne for anke op til de 10.000 kr., der er tale om ved civile retlige sager. Der er mulighed for justitsministeren for i sager af principiel karakter eller af stor betydning for den pågældende at tillade anke videre i systemet. At retssikkerheden i Danmark skulle lide derunder, har vi svært ved at tro, al den stund man i Norge har en grænse, der hedder 16.000 kr., og der er vist ingen af os, der i det daglige har indtryk af, at retssikkerheden har det skidt i Norge.

Alt i alt, vi støtter justitsministerens lovforslag. Vi kan allerede nu se her ved førstebehandling, at vi støder på de samme problemer som i foråret, men det kan da være, at vi undervejs i udvalgsbehandlingen får mulighed for at finde et flertal. Vi har jo heller ikke haft alle ordførerne oppe endnu, så det kan da være, at der fra nogle af dem, der skal på talerstolen, vil lyde støtte, f.eks. fra Fremskridtspartiets side.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg tror nok, jeg har brugt vendingen ganske mange gange før, når jeg har skullet kommentere noget, hr. Bjørn Elmquist har sagt, men jeg bliver så øm om hjertet, når hr. Bjørn Elmquist bekender sig til lægdommers og lægmænds medvirken i retsplejen, og navnlig med den argumentation, hr. Bjørn Elmquist har anvendt her, som jo reelt er en argumentation for afskaffelse af lægdommerinstituttet i dansk ret.

Hvis sagerne er uoverskuelige – og der kan være bevistvivl og tvivl om faktum, når det drejer sig om nævningsager – vil hr. Bjørn Elmquist så være venlig at forklare mig, hvad det er, der gør, at det bliver nemmere for domsmænd at overskue komplicerede kendsgerninger? Hvad er det, der gør det nemmere for domsmænd end for nævninge at tage stilling til bevistvivl?

Knud Lind (FP):

Fremskridtspartiet kan give sin principielle tilslutning til justitsministerens lovforslag nr. L 23, som vi alt i alt betragter som en forenkling, selv om forslaget er, hvad man vil kalde et retspolitisk bunkebryllup.

Der har nemlig i de senere år indsneget sig den uvane i diverse ministerier, at man er begyndt at lave disse sammenkogte retter rent lovgivningsmæssigt, der skal behandles efter samme stramme taletidsregler. Jeg tror ikke, det var sket i hr. Ole Espersens tid.

Regeringen taler ofte om brugerbetaling, men næsten aldrig om, at brugerbetaling skal følges op af tilsvarende skattelettelser, krone for krone. Lovforslag nr. L 23 er et skoleeksempel på, at byrderne stiger, uden at det modsvarer af skattelettelser. 6.000, som ønsker navnebevis, skal nu betale 3.000 kr. for hvert eneste navnebevis. Hvor er de skattelettelser henne, som skal udgøre det beløb, der her indkommer til staten?

Vi er enige med ministeren i, at udlændinge, som ikke har bopæl i Danmark, skal betale 2.000 kr. for en god dansk vielse. Det er vi enige i, men vi så meget gerne, at man undlod ordet »bopæl« i netop den paragraf og i stedet skrev: »Udlændinge, som ønsker vielse i Danmark, skal betale et gebyr på 2.000 kr.«

Personlig er jeg lidt betænkelig ved den økonomiske udskridning, som ministeren foreslår vedrørende bødestraf til dem, der kører bil i frakendelsesperioden. Vi skal regne med, at der er tale om personer, som på grund af spirituskørsel er frakendt førerretten ubetinget. Det er det, der står – ubetinget.

Når vi nu ved, at spiritus spiller en meget stor rolle for ulykkesantallet og dermed også for kvæstelserne af andre mennesker, så virker forslaget anstødeligt på retssikkerheden, og som medlem af Færdselssikkerhedskommissionen er jeg nødsaget til at påpege den uheldige bivirkning ved dette forslag. Jeg kunne også godt spørge Venstres ordfører, om hr. Ivar Hansen, der er formand for Færdselssikkerhedskommissionen, virkelig har godkendt netop denne del af lovforslaget.

Jeg er vidende om, at politikontrollen med, om folk kører i frakendelsestiden, allerede i dag er meget tidkrævende. En svækkelse af strafferammen vil måske virke negativt på kontrolindsatsen.

[Knud Lind]

Jeg så hellere, at man i stedet indførte en beslaglæggelse eller endnu bedre en øjeblikkelig konfiskation af det køretøj, som har været benyttet af en person, som har mistet førerretten. Et sådant forslag ville få ejerne til nøje at kontrollere, om vedkommende person, som de lånte deres køretøj ud til, nu også havde ret til at føre et køretøj, og udlejningsfirmaerne kræver allerede i dag at se førerbevis i forbindelse med leje af et køretøj. De konfiskerede køretøjer kunne på samme måde som i USA bruges af politiet og af andre offentlige myndigheder eller sælges til fordel for staten.

Jeg ved godt, at man vil undskylde sig med, at der vil være nogle juridiske og økonomiske vanskeligheder ved en sådan ordning, men jeg mener ikke, at de er større, end at de kan løses. Jeg vil gerne høre, om der hos de enkelte ordførere skulle være forståelse for dette forslag.

Larsen-Ledet (RV):

Da mit partis ordfører, fru Kirsten Lee, ikke kan være til stede, er det min opgave at fremføre Det Radikale Venstres synspunkter.

Vi har haft det her forslag til behandling tidligere, og vi støtter fortsat forslaget. Vi mener ikke, det har nogen negative retssikkerhedsmæssige virkninger.

Jeg skal ikke beskæftige mig med de ting, vor ordfører beskæftigede sig med sidste gang, vi havde forslaget til behandling.

Under den sidste debat var fru Inger Stilling Pedersen inde på, at spritbilister bliver dømt for mildt. Det Radikale Venstre har ved flere lejligheder ønsket alternative strafmuligheder for spiritusbilister og naturligvis også de spiritusbilister, der kører i frakendelsestiden, og som er alkoholikere. Når vi ønsker alternative strafmuligheder for denne gruppe, så er det ud fra den betragtning, at folk ikke bliver mindre alkoholiserede blot af at sidde i fængsel. Vi har noteret os de forsøg, der er foregået bl.a. på Kragsskov Hede, og hvor det af pressen fremgår, at cirka en femtedel modtager tilbud om behandling, og det er, når man taler om alkoholikere, slet ikke så ringe.

Jeg har også noteret mig, at justitsministeren i Berlingske Tidende her for nylig har meddelt, at han er interesseret i at tilbyde spiritusbilister, som er alkoholiserede, behandling i stedet for hæfte eller eventuelt en stor bøde.

Vi mener, det er et konstruktivt udspil. De alkoholikere, der dømmes for spirituskørsel, vil jo være langt bedre tjent med at få mulighed for at vælge at følge et behandlingstilbud, lige så vel som samfundet ville være bedre tjent med det. Man skal blot være klar over, at et sådant behandlingstilbud for at være reelt kommer til at strække sig over et par år. Det er også klart, at afbrydes behandlingsforløbet, så forfalder straffen uforkortet.

Men som sagt, vi har tidligere taget stilling til forskellige detaljer i forslaget, og vi støtter forslaget.

Herluf Rasmussen (CD):

Dette forslag har jo tidligere været behandlet i Tinget, og jeg kan stort set tilslutte mig de bemærkninger, som faldt dengang fra vor ordfører. Det vil sige, at vi støtter forslaget. Jeg vil dog gerne gøre nogle enkelte bemærkninger til noget af det, der er kommet frem her i debatten.

Det er bl.a. spørgsmålet om overgangen fra nævningesager til domsmandssager. Jeg vil også principielt være ked af, at man trækker det folkelige islæt bort fra bedømmelsen af disse sager.

Jeg har hæftet mig ved en sætning i bemærkningerne på side 11, hvor der står: » . . . på grund af deres særlige karakter . . . « Man har ud fra erfaringens vidnesbyrd set, at der kan være en vis fare ved at være nævning i narkotikasager. Narkotikahandelen og narkotikaforbryderne har jo nogle specielle muligheder, og man kan vel ikke se bort fra, at man har skævet til, om der kan være tale om trusler mod nævninge, som så eventuelt ændrer deres indstilling.

Der har været nævnt disse førere, som kører, selv om de har fået fradømt førerbeviset ubetinget. Jeg er tilbøjelig til at tro, selv om ministeren har nogle gode intentioner – nu vil han også lave psykiatrisk behandling og sådan noget af berusede motorførere – at det ikke vil være fremmende, hvis man går fra hæfte til bøde. Jeg tror ikke, det rammer rigtigt. Jeg tror, det rammer bedre, hvis man sætter de rige i fængsel og eventuelt giver de fattige bøder – så mærker de straffen. Det er en gammel regel fra antikkens Grækenland, men den synes jeg står ved magt.

Om de 10.000 kr., som skal være et nøgletal for, at sager kan ankes, vil jeg godt sige, at der kan jo være tale om et meget personligt forhold

[Herluf Rasmussen]

til en sag, der kan have et mindre beløb i værdi, men alligevel kan være af så stor betydning for den enkelte, at jeg synes, det ville være kedeligt, hvis man vil fratage den pågældende retten til at anke en sag, der er gået én imod.

Men som sagt, jeg kan godt anbefale.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det var hr. Herluf Rasmussens bemærkning om, at der måske kan være en vis risiko forbundet med at være nævninge i narkotikasager, idet der kan tænkes at fremkomme trusler.

Jeg vil gerne bede hr. Herluf Rasmussen om at forklare mig, for det har jeg ikke helt forstået, hvorfor det egentlig er anderledes at være domsmand i nævningesager. Kan man ikke forestille sig, at domsmænd i nævningesager udsættes for trusler, hvis det er således, at nævninge kan blive udsat for det? Hvor er egentlig den kvalitative forskel i den situation, at der, om jeg så må sige kunne tænkes at dukke trusler op enten fra medtiltalte eller folk uden for de tiltaltes kredser over for lægdommere?

Reelt er hr. Herluf Rasmussens indvending en argumentation imod lægdommeres medvirken i straffesager overhovedet.

(Kort bemærkning).

Herluf Rasmussen (CD):

Ja, jeg kunne jo godt have ventet det lidt intrigante spørgsmål. Uden at jeg vil hænges op på det mener jeg, at der er flere nævninge i en nævningesag end domsmænd i en domsmands-sag. Jeg mener, at beskyttelsen for eventuelle domsmænd vil være lettere gennemførlig end for f.eks. otte eller ti nævninge.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det er jo i det væsentlige et forslag, vi har haft før, og Kristeligt Folkeparti sagde allerede dengang, at vi ikke umiddelbart kunne medvirke til vedtagelse af dette forslag. Der var forskellige ting i det, vi ville se nærmere på, og det mener vi stadig.

I dag vil jeg gerne gøre lidt mere ud af spørgsmålet om frakendelse af kørekort. Man har haft ikke så få sager, også i den senere tid, hvor folk står ganske uforstående over for, at det tilsyneladende ikke betyder så meget, om man har et kørekort eller ej. Det er, som om der er gået inflation i det.

Man ser, at mange af disse gang på gang er indblandet i alvorlige ulykker, og så står der ofte til sidst, at vedkommende slet ikke havde noget kørekort, for det var han altså fradømt.

I Kristeligt Folkeparti arbejder man en hel del med forslag om alkoholproblematikken, nogle er allerede afleveret, nogle kommer snart. Vi mener, at det, der er brug for, er en skærpelse og ikke en mildning på dette område. Vi mener, at dommerne i langt højere grad skal bruge de strafferammer, der er. Derfor vil vi også gerne have strafferammerne højere, så man kan idømme stængere straffe i disse sager.

Der er nogle, der siger: Jamen det hjælper jo ikke ret meget. Vi må komme dertil, at man ser meget alvorligt på det. At få et kørekort i dag er en dyr ting, noget, som de fleste passer vældig godt på, fordi de så nødig vil miste det. Det er det, man møder oftest. Men hvis man bliver ligeglad med det, sådan at man siger: Nå ja, jeg kan jo bare køre foruden, der sker jo egentlig ikke ret meget ved det – det er ofte den gruppe mennesker, der forvolder ulykkerne – så er vi inde på et galt spor.

Hvad vi så gør ved de mennekser, der gentagne gange gør det, kan man diskutere. Jeg tror, at man må vide, at hvis man gør det, så har det en alvorlig konsekvens, og vi mener ikke, det kan klares med en bøde. Tænk på de mennesker, der mister deres nærmeste, fordi en spritbilist foretager sig nogle ting, han ikke burde gøre. Jeg har tidligere sagt, at vi måske ikke kan dømme dem for overlagt mord, men dog noget i den retning, fordi man ved, hvad man gør: når man tager sin bil, så er man med til at forårsage ulykker.

Så sent som i går og i forgårs kunne man læse i avisen igen, at nu var der unge mennesker, som har mistet livet, bare fordi sådan et menneske havde sat sig ind og kørt en bil og ikke var i stand til at styre den. Tænk på de tragedier, der ligger bag, og den holdning i befolkningen, der er i dag dertil: nå ja, men det er jo ikke så alvorligt, det ser vi ikke så strengt på. Nu skal vi faktisk til at give mildere straffe for det, og nu kan de nøjes med en bøde. Det er helt ude af takt med det, befolkningen står for.

Noget andet er, hvad vi så skal gøre. Man kunne udmærket kombinere en fængselsstraf med en behandling, og man kunne måske også give en lempelse i strafudmålingen, hvis behandlingen gennemføres. Kristeligt Folkeparti

[Inger Stilling Pedersen]

er meget indstillet på, at vi får gjort noget ved problemet og ikke bare lader stå til, fordi det er lettere. Det er det, vi gør på mangfoldige områder: når tilstrækkelig mange overtræder nogle love og bestemmelser, siger vi bare, det ikke længere er kriminelt at gøre det, og så er vi ude over det problem.

Jeg tror ikke, vi løser noget som helst på den måde, og derfor ser vi gerne fra Kristeligt Folkepartis side, at vi får skærpet lovgivningen på nogle af disse områder. På nogle af områderne kan vi helt tilslutte os det, der er foreslået her, så det vil jeg ikke bruge tid på nu. Men der er som sagt særlig dette område, og så var der spørgsmålet om, hvornår man kan anke sager, hvor vi må være helt sikre på, at ingen kommer i klemme i systemet.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg bad i min ordførertale om en tilkendegivelse, og det håber jeg jeg får nu fra de øvrige ordførere over for det forslag, jeg stillede, som er noget anderledes end det bødeforslag, ministeren har stillet, for det, justitsministeren siger med sit forslag vedrørende kørsel i frakendelsesperioden, det er: Drik bare, slå dine medmennesker ihjel, lad være med at sælge vognen, du kan altid køre i frakendelsesperioden, hvis du er i stand til at betale for bøden. Det er reelt det, man siger til dem, og man kunne tilføje, at det i øvrigt er ret svært for politiet i det hele taget at kontrollere, om du kører i frakendelsestiden, hvis du kan holde dig til myldretiderne.

Det er reelt det, dette forslag siger, og når man sammenholder det med, hvad der står i bemærkningerne, nemlig: »Hertil kommer, at der efter Justitsministeriets opfattelse for visse bødestørrelses vedkommende vil kunne ske en nedsættelse af forvandlingsstraffens længde, uden at det vil indebære nogen nævneværdig svækkelse . . .« osv., vil det egentlig sige, at der kan ske en nedsættelse af den forvandlingsstraf, der kunne komme, hvis man ikke betalte bøden.

Man siger altså: Drik og kør alt det, I har lyst til, og slå jeres medmennesker ihjel, vi kan klare det bagefter med bøder. Og derfor vil jeg henstille, at man i de forskellige partier overvejer Fremskridtspartiets ændringsforslag, som jeg har omtalt her. En øjeblikkelig konfiskation eller beslaglæggelse af køretøjet på stedet ville

være langt bedre og ville have en langt stærkere retspolitisk virkning over for de personer, som i dag med justitsministerens velsignelse har lov til at køre videre i frakendelsesperioden.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den tilslutning, der i hvert fald har været tale om for en række af de forslag, som dette lovforslag indeholder.

Efter den første behandling, der var sidst af det tidligere forslag, er det klart, at der ikke i ordførernes bemærkninger er de store overraskelser, og derfor kan jeg også i vid udstrækning henvisse til de kommentarer, som den tidligere justitsminister fremkom med i forbindelse med førstebehandlingen sidst.

Både hr. Knud Lind og hr. Leif Hermann gav udtryk for beklagelse over, at lovforslaget var omfattende – jeg tror, hr. Knud Lind brugte udtrykket, at forslaget var en slags retspolitisk bunkebyllup. Dertil kan jeg sige, at den form, der er valgt her, er et udtryk for, at vi har ønsket at håndtere ændringerne praktisk og rimelig overskueligt. Alternativet havde jo været, at man havde fremsat 12 lovforslag, som så alle skulle igennem førstebehandlinger osv., og da jeg under mange tidligere debatter har fået det indtryk, at hr. Knud Lind ikke er talsmand for at øge papirmængden her i Folketinget eller gøre lovarbejdet yderligere uoverskueligt og vanskeligt, synes jeg egentlig, det er en ganske hensigtsmæssig måde, det er tilrettelagt på.

Ligesom sidst har der været to hovedspørgsmål fremme i debatten, nemlig dels spørgsmålet vedrørende nævningene, dels den begrænsede appeladgang.

Jeg har noteret mig ordførernes synspunkter. Jeg er enig i det synspunkt, den konservative ordfører, fru Grethe Fenger Møller, var fremme med, nemlig at der er behov for grundige drøftelser.

Jeg vil, som det også sidst blev understreget, sige, at der jo ikke her er tale om, at vi ønsker yderligere at underminere og svække lægelementet – slet ikke. Derfor vil der, når vi skal behandle forslaget videre, være grund til at drøfte dette spørgsmål grundigt i en politisk sammenhæng.

Hr. Ole Espersen var inde på, at man kunne overveje andre forslag. Hr. Ole Espersen havde sympati for, at man så på inkassosagerne, og

[Justitsministeren]

det vil jeg bestemt ikke afvise. Det er sådan, har jeg forstået, at en række yderligere rationaliseringsforslag, effektiviseringsforslag, der lå i den udvalgsbetænkning, der fremkom, er blevet henvist til behandling i Retsplejerådet. Det er dér, man drøfter det, og det vil sige, at der på et senere tidspunkt bliver en mulighed for at fortsætte drøftelserne om yderligere initiativer. Men da vil jeg gerne være imødekommende over for en sådan drøftelse.

Dernæst vil jeg rette den misforståelse, hr. Ole Espersen gav udtryk for i en bisætning, da han gik ud fra, at gebyrerne gik til kommunerne. Det er ikke hensigten med forslaget. Hensigten er, at gebyrerne går i statskassen. Vi taler jo om et lovforslag, der fremsættes af justitsministeren og Justitsministeriet, så det må være det naturlige.

I øvrigt må jeg i forbindelse med drøftelsen om gebyrerne sige til hr. Knud Lind, at jeg finder, den form, som er valgt i forslaget, er den rigtige. Jeg mener, at den stramning, som hr. Knud Lind lagde op til, ville være forkert. I forbindelse med attesterne taler vi jo først og fremmest om, at mennesker, som ønsker at indgå ægteskab, men som i øvrigt ikke har nogen som helst tilknytning til Danmark, kommer til at betale et gebyr, og det må vel siges at være rimeligt i betragtning af den service, der stilles til rådighed, og i betragtning af, at vi jo har en relativt liberal politik på dette område.

Når det gælder spørgsmålet om tilladelse til at indbringe civilsager for landsretten, som også sidst var et væsentligt debatpunkt, vil jeg gerne sige, at det er min hensigt, at Justitsministeriet i forbindelse med sådanne ansøgninger skal være meget imødekommende over for ansøgninger om tilladelse til at anke sager om spørgsmål, hvis økonomiske værdi er på 10.000 kr. eller derunder, når vi taler om sager, som enten har en afgørende betydning for en part og herunder også selvfølgelig i forbindelse med sociale eller selv, eller sager, der vedrører retlige eller bevismæssige tvivlsspørgsmål. Sagt med andre ord: Der bør i forbindelse med behandlingen af disse sager naturligvis fra Justitsministeriets side foretages en meget nøje afvejning både af sociale, økonomiske, principielle og andre grunde. Jeg mener, det er meget vigtigt, hvordan man administrerer en sådan ordning, og det være hermed tilkendegivet, hvad min opfattelse af det vil være.

Endvidere har flere ordførere, senest også fru Inger Stilling Pedersen, været inde på spørgsmålet om spiritusbilister, og i den forbindelse vil jeg gerne fremhæve, at der jo ikke med dette forslag sker nogen som helst ændringer i de straffe, som udmåles i sager om kørsel i spirituspåvirket tilstand, uanset om promille- eller spirituskørslen finder sted i frakendelsestiden.

Hele spørgsmålet om spritbilister og reaktionerne over for spritbilister vil senere blive taget på på grundlag af erfaringerne fra de forsøgsordninger, som foregår i Kriminalforsorgen, og på baggrund af Færdselsikkerhedskommissionens arbejde på dette område.

Som hr. Larsen-Ledet oplyste, har jeg også for nogle uger siden tilkendegivet min opfattelse på området. Jeg er ganske enig i den bedømmelse, som fru Inger Stilling Pedersen og hr. Knud Lind har, altså deres fordømmelse af spritbilismen. Men jeg må altså understrege, at der ikke med dette forslag lægges op til ændringer i disse sager.

I øvrigt vil jeg henvise til den drøftelse, man havde sidst, og de kommentarer, der blev givet af den tidligere minister i forbindelse med de to hovedpunkter, som har været inde i debatten.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det, der kalder mig herop, er justitsministerens bemærkning om, at denne sammenkøgte ret nærmest ville være papirusseri, hvis den blev delt lidt op. Men jeg må nok sige, at dette lovforslag spænder vidt: fra udenlandske statsborgeres hasteveelser i Tønder og til skriftlig vedståelse af faderskab uden at møde, og om fru Hansen vil have navneforandring, hvad det koster, og så til noget så væsentligt som udeladelse af nævninge og spritbilisters fortsatte kørsel i frakendelsesperioden.

Det er en stor mundfuld, der er tale om her. Jeg ved, det er et arvestykke – justitsministeren har måske vedgået arv og gæld og er derfor nødsaget til at forsvare det. Men det kunne nok være delt op i et par enkelte lovforslag i stedet for dette her.

Ole Espersen (S):

Jeg vil gerne takke justitsministeren for tilkendegivelsen af, at spørgsmålet om, skal vi kalde det småsagsbehandlingen, inkassosagerne, er til behandling i Retsplejerådet. Jeg tror,

[Ole Espersen]

det er vigtigt at få det gjort relativt hurtigt, så det kan indgå måske i den samlede pakke, vi taler om her. Nu er vi i den heldige og ret usædvanlige situation, at vi jo står med forskellige muligheder med henblik på forenklinger, fordi vi har idékataloget fra forenklingsudvalget.

Og når man nu arbejder videre med spørgsmålet om at forenkke behandlingen af inkassosagerne, er der et par emner, som vi også gerne vil nævne, hvor vi mener at ministeren måske også burde lave en dyberegående undersøgelse, hvis arbejdet ikke er sat i gang allerede. Det drejer sig f.eks. om radio- og tv-licensen, hvorom man siger, at en overførsel af behandlingen af disse sager fra fogedretterne til skatteforvaltningen, altså at man laver en ordning, hvorefter radio- og tv-licens på samme måde som opkrævning af renovationsafgift opkræves via skattesystemet, vil betyde et væsentligt fald i antallet af sager ved fogedretterne. Vi synes, det er en helt klar forenkling, der vil være tale om her, uden nogen form for retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, og vi håber, at ministeren også vil overveje det. Jeg vil ikke sammenligne radio- og tv-afgifter med renovationsafgifter – det er ikke det, der ligger i mine bemærkninger her – men det drejer sig altså om nogle offentlige serviceydelser, som vi faktisk alle sammen gør brug af, og derfor kunne det være rimeligt at behandle tingene på samme måde.

Jeg vil også gerne nævne et andet område, nemlig transportantrejserne, hvor politiet jo virkelig har et meget stort arbejde med dem, der skal til forhør i retten eller hos politiet, men som befinder sig i et arresthus langt væk fra afhøringsstedet.

Jeg har forstået, at man nu nedlægger arresthuse, og det vil sige, at man forøger afstanden ganske væsentligt. Om det siger man fra forenklingsudvalgets side, at dette at sørge for, at arrestanterne i deres varetægtsperiode befinder sig et eller andet sted i politikredsen, vil lette politiet for meget store arbejdsbyrder.

Lad mig også nævne sådan noget som el- og gasafbrydelse, hvor man faktisk fra udvalgets side foreslår, at der indføres transgbenificium, så man ikke afbryder el og gas. Det ville også lette meget af arbejdet for fogedretterne.

Alt dette vedrører faktisk forenklinger og for min skyld gerne moderniseringer, som ikke på nogen måde er forbundet med retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, og derfor havde vi

fundet det rimeligt, at man understregede disse muligheder her og måske var lidt mere varsom med det, som i hvert fald efter manges opfattelse indebærer visse retssikkerhedsmæssige risici.

Hvad angår gebyrerne, er jeg klar over, at skal der betales gebyr for navnebevis, må det gå til staten. Men når det drejer sig om gebyr for viselser, hvor arbejdet jo laves i kommunerne, vil jeg finde det rimeligt, om afgiften gik til dem, der præsterer ulejligheden og arbejdet, og det er kommunerne. Det var kun det, jeg ville rejse her, og det håber jeg vi kan blive enige om.

Leif Hermann (SF):

Jeg er egentlig lidt skuffet over, at justitsministeren, når vi nu har fået en ny justitsminister – og sådan nogle får vi jo undertiden – så bare nøjes med at henvise til, hvad den tidligere justitsminister sagde, når nu nogle af os gør os den ulejlighed at argumentere med nogle retssikkerhedsmæssige betragtninger mod de forslag, der foreligger her. Man må jo nok sige, at vore argumenter ikke sådan bare er pjat og pjank. Det er argumenter, der faktisk også er taget alvorligt af en række af de mennesker, som har afgivet høringssvar over det sidste lovforslag. Derfor vil jeg gerne sige til ministeren – og det kan da så være et råd til ministeren en anden gang – at selv om der er tale om genfremstættelser, gør det altså ikke noget, at ministeren engagerer sig i diskussionen.

Lad mig dernæst gøre et par bemærkninger om ankebegrænsningen i civile sager. De sager, der typisk her har været tale om, er lejesager og sager vedrørende lønkrav. Jeg ved ikke, hvorfra justitsministeren har den opfattelse, at sådanne krav ofte ankes, uden at der egentlig er nogen særlig grund til det. Domstolssystemet er måske ikke ligefrem det, vi kunne kalde for folke-eje her i landet, folk har en vis naturlig afstand til det at anlægge sag mod nogen, så når de alligevel anlægger en sag, er det selvfølgelig efter nøje og moden overvejelse. De skal have penge til i givet fald at betale advokat. Der skal betales retsafgifter osv. Det at møde op i en retssal er ikke nogen enkel ting. Og det vil sige, at disse overvejelser gør sig gældende i overordentlig forstærket grad, når nogen ønsker at anke en sag. Det er muligt, at formen er afslappet og rolig i byretterne, men i landsretterne er der bestemt en noget mere højtidelig atmosfære.

[Leif Hermann]

Der er altså tale om, at folk skal overvinde et eller andet, når de henvender sig til domstolene. Men nu bliver det overladt til justitsministeren at afgøre, hvorvidt man skal have adgang til at få prøvet sine krav ved landsretten.

Jeg synes, det er overordentlig problematisk, selv om justitsministeren siger, at tilladelsen vil blive givet i sager af meget afgørende betydning for folk. Jamen anlægges der sager i dag, hvor det ikke har afgørende betydning? Jeg tror ikke på, at det er tilfældet for så vidt angår inkassosagerne, hvor man kunne forestille sig at nogle af inkassosagerne måske bliver anket uden grund. Jeg er stærkt i tvivl om det, men under alle omstændigheder har den forhøjelse af retsafgiften, som vi foretog sidste år, betydet, at en lang række håndværkere har fået overordentlig store problemer med overhovedet at anlægge inkassosager, fordi de ved, at de selv hænger på udgifterne, i det øjeblik der er tale om, at sagsøgte afgiver insolvenserklæring. Det vil altså sige, at de udgifter, man skal bruge til inkassosager, i meget vidt omfang overstiger det beløb, som man anlægger sag for.

Jeg håber, at dette spørgsmål kan løses tilfredsstillende, eksempelvis således som hr. Ole Espersen nævnte det. I hvert fald er det væsentligt at få taget det spørgsmål op også i denne sammenhæng.

Knud Lind (FP):

Jeg fik ikke rigtig noget svar fra ministeren vedrørende det beløb, som man nu skal betale for disse navneforandringer – 18 mio. kr. Får man nogen skattelettelse, eller glider det hele bare ud i . . . ? Er det dér med brugerbetaling kontra skattelettelse kun en snak, eller har ministeren et andet godt sted i Justitsministeriet at gøre godt med med de penge? Det kunne da være, man ville sætte det over til politiet f.eks.

Jeg vil også gerne sige, at Fremskridtspartiet skal understrege, at vi principielt er tilhængere af den forenkling, der lægges frem i lovforslag nr. L 23. Men vores støtte er et betinget ja på den måde, at vi f.eks. meget gerne ville have, at justitsministeren undersøgte vores ændringsforslag om, at man i stedet for bøder for kørsel i frakendelsesperioden lavede en regel om enten beslaglæggelse eller konfiskation af det køretøj, hvormed forseelsen er begået.

Jeg ved, at man allerede har en vis beslaglæggelsesmulighed i dag, men det er yderst sjæl-

dent, at den bruges. Og jeg er vidende om, at de bedste køretøjer, politiet i USA har til rådighed, er køretøjer, som bl.a. er blevet brugt til kriminelle ting, så man kan køre i dem gratis, og det er nok en ret stor besparelse, som justitsministeren her kan opnå.

Men jeg mener faktisk, at forslaget fortjener, at man undersøger det nærmere, for jeg er sikker på, at f.eks. Kristeligt Folkeparti ville være langt mildere stemt over for hele lovforslaget – jeg tror, det også gælder CD – hvis man rettede det på dette punkt. Det undrer mig fantastisk, at hr. Ivar Hansen, som er formand for Færdssikkerhedskommissionen, skulle have sagt blankt ja til dette forslag, som reelt siger: Drik! Drik, og kør alt det, I vil, og betal en bøde bagefter, hvis I skulle køre i frakendelsesperioden.

Det er sådan, befolkningen opfatter det, og det er derfor, jeg vil bede ministeren om at undersøge det andet forslag. Jeg ved godt, der kan komme nogle økonomisk-juridiske problemer i spørgsmålet om konfiskation, men de er ikke større, end at de kan overkommes.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil sige til hr. Ole Espersen, at jeg betragter dette lovforslag som det første skridt i det videre moderniseringsarbejde. Dette forslag skal ikke stå alene, men vil blive fulgt op af andre initiativer på et senere tidspunkt, og det ligger også helt i forlængelse af det, jeg sagde tidligere om, at en række yderligere forslag overvejes af Retsplejerådet. Der bliver behov for yderligere tiltag. Dette forslag er kun første skridt i den proces.

Hr. Ole Espersen var inde med en række andre forslag, man kunne overveje. Det synes jeg bestemt der kan være grund til, og det vil der altså også komme udspil fra mig om på et senere tidspunkt.

Hr. Ole Espersen nævner, at nedlæggelsen af arresthuse i en række situationer vil give længere kørsel. Det er da rigtigt, men man skal også se på den driftsmæssige besparelse, som disse nedlæggelser er udtryk for. Jeg hæftede mig f.eks. ved, at der for et af de fire nedlagte arresthuses vedkommende var tale om, at der i et arresthus med – tror jeg – 10 pladser skulle være ca. 11 medarbejdere. Det kan jo ikke siges at være den mest hensigtsmæssige udnyttelse af ressourcerne.

[Justitsministeren]

Hr. Leif Hermann efterlyste en lidt mere omfattende retssikkerhedsmæssig debat fra min side. Jeg vil kun sige, at jeg da er enig med hr. Leif Hermann i, at man må gå ud fra, at mennesker kun anlægger en sag efter en grundig overvejelse. Men på tilsvarende vis kan hr. Leif Hermann jo heller ikke overse, at dette forslag hviler på et meget grundigt forarbejde, hvor en kreds af eksperter i en bred sammenhæng har været involveret. Det er altså noget, der har været overvejet af mange mennesker, som har stor indsigt på dette område.

Hr. Knud Lind var igen utilfreds med, at forslaget indeholder så mange forskellige emner. Det kan man diskutere. Jeg mener, at der under det videre udvalgsarbejde vil blive en god mulighed for at drøfte hvert enkelt punkt for sig. Det er jo ikke sådan, hverken under udvalgsbehandlingen eller under det videre forløb her, at tingene bliver blandet sammen. Jeg går da ud fra, at man vil se på hvert punkt, hvert enkelt element af de 10-12 punkter, som forslaget indeholder.

Hr. Knud Linds forslag vedrørende køretøjerne skal jeg ikke kommentere nærmere. Jeg kan da godt se nogle vanskeligheder i det, bl.a. det konfiskatoriske, som hr. Knud Lind selv var inde på. Men hr. Knud Lind må fremlægge sit forslag, og så får vi lejlighed til at bedømme det.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg tror, justitsministeren misforstod mig eller måske ikke hørte, hvad jeg sagde heroppe. Det, jeg spurgte om i anden omgang, var, om ministeren, for at vi ikke skulle tage et unyttigt ændringsforslag til ministerens i øvrigt gode forslag, kunne være behjælpelig med at undersøge de juridiske aspekter og muligheder vedrørende et ændringsforslag, hvor man talte om en konfiskation eller beslaglæggelse. Muligheden for beslaglæggelser er der i forvejen, men den bliver ikke benyttet særlig meget. Det var det, jeg ville bede ministeren være behjælpelig med via sine mange dygtige embedsmænd i Justitsministeriet for ikke unødigt at forsinke behandlingen af ministerens lovforslag.

Justitsministeren (Engell):

Kun til hr. Knud Lind. Hr. Knud Lind talte jo også i sidste omgang om spirituskørsel. Og

det er, som jeg sagde tidligere, ikke noget, der vedrører dette forslag. Det bliver der mulighed for at drøfte senere. Men hvis hr. Knud Lind ønsker spørgsmål undersøgt og belyst, vil jeg naturligvis altid gerne være hr. Knud Lind behjælpelig hermed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Tredje næstformand (Povl Brøndsted):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af Folketinget *Ole Henriksen* (SF), der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 27. oktober atter kan give møde i Tinget. Stedfortrædernes, *Jørn Jespersens*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget *Per Stig Møller* (KF), der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 28. oktober atter kan give møde i Tinget. Stedfortrædernes, *Lilian Nilssons*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 26. oktober 1989, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.28